

Овсянік Анастасія, здобувач вищої освіти факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Бунтова Катерина, здобувач вищої освіти факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Олексенко Володимир Григорович, старший викладач кафедри оперативно-розшукової діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ДО ПИТАННЯ ЩОДО ВЗАЄМОДІЇ СЛІДЧИХ ТА ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПІД ЧАС КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

З появою Кримінального процесуального кодексу України (далі - КПК) [1] з'явилося в процесуальному законодавстві таке поняття як негласні слідчі (розшукові) дії (далі - НС(Р)Д), що стало передумовою змін у Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність». У зв'язку з цим з'явилася низка питань законодавчого регулювання взаємодії органів слідства та оперативних підрозділів.

Зібрані матеріали під час досудового розслідування є однією з підстав для початку кримінального провадження. При цьому НС(Р)Д проводиться після внесення відомостей до ЄРДР.

Проблемою є відсутність чіткого унормування засад і порядку взаємодії слідчих та оперативних працівників у здійсненні оперативно-розшукових заходів, це може у подальшому призводити до порушень законності й розголошенням службової таємниці.

Взаємодія слідчого та співробітника оперативного підрозділу в процесі розкриття і розслідування кримінальних правопорушень є найбільш поширеним і важливим видом правовідносин у сфері кримінального судочинства. Доказом цього є те, що взаємодія між слідчим і працівником оперативного підрозділу є ефективною в разі, якщо вони особисто між собою досягнуть взаєморозуміння щодо розслідування конкретного кримінального провадження [4, с. 72]. В органах Національної поліції проводиться експеримент щодо впровадження інституту детективів, які будуть уповноважені виконувати оперативно-розшукові та кримінально-процесуальні функції [5–8]. Таким чином детективи виконуватимуть оперативно-розшукові та процесуальні дії, що не потребують спеціальних умінь та навичок, наприклад використання технічних засобів, а виконання «специфічних функцій» (встановлення технічних засобів, контроль

телефонних розмов тощо) покладатиметься на інших уповноважених суб'єктів.

Фундаментом взаємодії слідчого зі співробітниками оперативних підрозділів є норми кримінального процесуального закону [9, с. 348], а вже інші законодавчі та підзаконні акти деталізують окремі питання взаємодії. Взаємодія слідчих та оперативних підрозділів є дуже важливою, оскільки останніми роками досвід розслідування злочинів груповим методом (тобто у складі слідчо-оперативної групи) значно збагатився [10, с. 220].

Спільна діяльність слідчого та співробітника оперативного підрозділу у складі слідчо-оперативної групи є системною та ефективною співпрацею під час проведення НСРД, оскільки слідчий, з урахуванням запланованих процесуальних дій, відповідає за одержання доказів гласними засобами, а співробітник оперативного підрозділу – негласними. Водночас певною недосконалістю є відсутність у співробітника оперативного підрозділу права самостійно звертатися з клопотанням про проведення НСРД, адже слідчому з об'єктивних причин потрібно «відволікатися» на технічний складник підготовки та звернення з клопотанням до слідчого судді з подальшим наданням відповідного доручення співробітнику оперативного підрозділу – члену слідчо-оперативної групи.

Роблячи висновки вищевказаного, необхідно зазначити, що у процесі проведення НС(Р)Д під час досудового розслідування кримінального провадження важлива взаємодія слідчого та співробітника оперативного підрозділу. Це є одним із важливих, ефективних, а інколи проблемних напрямів діяльності уповноважених осіб. І лише цілеспрямована й системна робота слідчого та співробітника оперативного підрозділу під час проведення НСРД дасть змогу ефективно використовувати можливості обох суб'єктів у процесі перевірки та збирання доказів негласними засобами.

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. *Голос України*. 2012. № 90 91.

4. Абламський С. Є., Юхно О. О., Лук'яненко Ю. В. Взаємодія слідчого з іншими органами і підрозділами при розкритті та розслідуванні кримінальних правопорушень : навчальний посібник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. О. Юхна. Харків, 2017. 152 с.

5. Князев С. Метою експерименту з упровадження інституту детективів є зменшення бюрократичної складової у роботі поліції. Урядовий портал. 22 листопада 2017. URL: <https://www.kmu.gov.ua>. (дата звернення: 20.10.2019).

6. Князев С. Проект щодо об'єднання функцій слідчих та оперативників – це не реформа заради реформи. Консультативна місія Європейського Союзу (КМЄС) в Україні (15 вересня 2017). URL: www.euam-ukraine.eu. (дата звернення: 20.10.2019).

7. Князев С. У восьми регіонах України впроваджені пілотні проекти поліцейських детективів. МВС України. 15.06.2017. URL: <https://mvs.gov.ua>. (дата звернення: 20.10.2019).

8. В Україні з'являться поліцейські детективи. ZN UA. 29 червня 2017. URL: <https://dt.ua>. (дата звернення: 22.10.2019). 8. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18.02.1992 № 2135-XII. Голос України. 1992. № 56.

9. Сорока С. О., Римарчук Г. С. Взаємодія слідчого із співробітниками інших підрозділів під час досудового розслідування. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Юридичні науки». 2015. № 825. С. 347-354. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2015_825_59. (дата звернення: 10.10.2019).

10. Яковлев О. Взаємодія слідчого з оперативними підрозділами під час проведення слідчих (розшукових) дій. Науковий часопис Національної академії прокуратури України. 2017. № 1. С. 218-224.

Паливода Вероніка, здобувач вищої освіти факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Телійчук Віталій Григорович, доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, доцент

ПРОБЛЕМА ПСИХОЛОГІЧНОЇ МАЛОЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

На сучасному етапі реформування та оновлення України, боротьба зі злочинністю окремих осіб та організованих угруповань, які зазвичай характеризуються високим рівнем підготовки та організації, жорстокості та використанням прикриття зі сторони корумпованих представників державної влади, серед яких трапляються працівники правоохоронних та ін. органів, стає дедалі складнішою, у зв'язку з чим потребує не лише активної протидії зі сторони фізичного впливу та технічного забезпечення, а й зі сторони активізації та розвитку психологічних технологій.

Соціальна потреба психологічного дослідження проблем ОРД висвітлювалася у криміналістичній літературі ще в 20-х роках ХХ ст. Проте даний процес тривав досить повільно та за відсутності обґрунтованих